

Найпростішим інструментом систематичного скринінгу є опитувальник, який можна пройти в лікаря або самостійно.

СКРИНІНГОВА АНКЕТА ДЛЯ ДОРОСЛОГО ЩОДО ЧИННИКІВ РИЗИКУ ТА СИМПТОМІВ, ЩО МОЖУТЬ СВИДЧИТИ ПРО ТБ

СИМПТОМИ, ЩО МОЖУТЬ СВИДЧИТИ ПРО ТБ

1. Чи є у Вас кашель або покашлювання більш ніж 2 тижні поспіль?
2. Чи помітили Ви останнім часом підвищену втомлюваність і слабкість?
3. Чи є у Вас підвищена пітливість, особливо вночі?
4. Чи зменшилась вага Вашого тіла з незначених причин?
5. Чи є у Вас упродовж останнього часу підвищення температури тіла (має значення навіть незначне підвищення – до 37–37,2°C)?
6. Чи є у Вас задишка за незначного фізичного навантаження?
7. Чи турбує Вас біль в грудній клітці?

ЧИННИКИ РИЗИКУ

8. Чи хворіли Ви на ТБ в минулому?
9. Чи є у Вас хронічне захворювання, що призводить до зниження імунітету (ВІЛ-інфекція, цукровий діабет, онкологічні захворювання тощо)?
10. Чи отримуєте Ви лікування преднізолоном або іншими препаратами, які впливають на імунітет (зазвичай застосовуються у разі лікування злоякісних новоутворень, бронхіальної астми, ревматоїдного артриту тощо)?
11. Чи проводилася Вам трансплантація органів (кісткового мозку)?
12. Чи мали Ви контакт з особою із захворюванням на ТБ протягом останніх 2 років?
13. Чи перебували Ви в місцях позбавлення волі впродовж останніх 2 років?
14. Чи характерне для Вашого життя хоча б одне з нижчепереліченого: низький рівень матеріального забезпечення сім'ї, міграція, вживання алкоголю та наркотичних речовин, відсутність постійного місця проживання?

Якщо ви відповіли «так» хоча б на одне питання скринінгової анкети, зверніться до сімейного лікаря для обстеження на туберкульоз!

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ТУБЕРКУЛЬОЗ ВИЛІКОВНИЙ

УСІ СУЧАСНІ РЕКОМЕНДОВАНІ
ВООЗ ПОСЛУГИ, ПОВ'ЯЗАНІ
З ПРОФІЛАКТИКОЮ,
ДІАГНОСТИКОЮ
ТА ЛІКУВАННЯМ ТБ,
В УКРАЇНІ НАДАЮТЬСЯ
БЕЗОПЛАТНО

Більше інформації можна отримати на сайті ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»:

НАЦІОНАЛЬНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ
З ПИТАНЬ ТУБЕРКУЛЬОЗУ

0 800 50 30 80

КОНТАКТ-ЦЕНТР МОЗ

0 800 60 20 19

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

World Health
Organization

Ukraine

ЛІКВИДУЄМО
ТУБЕРКУЛЬОЗ

ДИХАЄШ?
Отже, це
стосується тебе!

Що треба знати
про туберкульоз,
щоб захистити себе
і близьких

Туберкульоз (ТБ) – інфекційне захворювання, спричинене мікобактерією туберкульозу, яка найчастіше вражає легені.

Туберкульоз часто сприймають як хворобу безпритульних або людей з нарко- чи алкозалежністю. Однак щороку в Україні реєструють десятки тисяч нових випадків захворювання, і серед соціально незахищених громадян – їх менш як 20%.

Факти про туберкульоз

- **Туберкульоз виліковний** завдяки сучасним ефективним методам лікування.
- Діагностика та лікування ТБ в Україні **абсолютно безоплатні**.
- На туберкульоз **може захворіти будь-хто**.
- Туберкульоз – **не привід для сорому**.
- ТБ **не передається через рукоштовпання, воду та їжу**, спільне користування предметами побуту тощо.
- **Народні засоби не лікують** туберкульоз.
- У переважній більшості **лікування ТБ відбувається амбулаторно** і, крім нетривалого лікарняного періоду, люди мають змогу жити повноцінно.
- Своєчасна діагностика відіграє важливу роль у лікуванні: **чим раніше виявлено хворобу, тим легше її подолати**.
- Туберкульоз **може вражати всі органи та системи, окрім волосся і нігтів**.
- Завдяки інноваційним лікам **тривалість лікування лікарсько-стійкої форми ТБ значно скоротилась і триває переважно 6-9 місяців**.

Профілактичне лікування ТБ

Мікобактерією туберкульозу інфіковані 25% населення у світі, але завдяки роботі імунної системи захворювання розвивається лише у 5-15%.

Фактори, які підвищують ризик розвитку туберкульозу після інфікування:

- контакт протягом останніх двох років з людиною, хворою на туберкульоз;
- наявність ВІЛ-інфекції;
- лікування імуносупресантами, препаратами анти-ФНП- α , гемодіаліз, перитонеодіаліз, підготовка до трансплантації органів чи кісткового мозку;
- вроджені імунодефіцитні стани;
- ознаки силікозу та/або антракосилікозу.

За наявності хоча б одного фактора зверніться до свого сімейного лікаря. Він спрямує на діагностику ТБ-інфекції та за потреби призначить профілактичне лікування.

Чому треба зробити щеплення БЦЖ

БЦЖ – це жива вакцина з ослабленими мікобактеріями, які не здатні викликати захворювання.

Вакцина БЦЖ запобігає розвитку тяжких форм, як-от туберкульозний менінгіт і міліарний туберкульоз, що можуть призводити до летальних випадків. Вони особливо небезпечні протягом перших років життя, тому цю вакцину вводять **у перші дні після народження**.

Це рекомендований вік вакцинації, однак щеплення можна провести й у старшому віці, якщо дитина не інфікувалася мікобактерією туберкульозу.

Симптоми туберкульозу

- кашель, що триває більш ніж 2 тижні
- підвищена температура тіла (37–37,2°C) понад тиждень
- підвищене потовиділення вночі
- зниження працездатності, загальна втома
- безпричинне зниження маси тіла
- втрата апетиту
- задишка (ускладнене та прискорене дихання) під час фізичних навантажень
- за важких форм ТБ може бути кров у мокротинні та виражена лихоманка

Діагностика туберкульозу

Передумовами для діагностики туберкульозу є наявність симптомів, які можуть проявлятися як окремо, так і одночасно.

Для діагностики ТБ проводять:

- молекулярно-генетичне дослідження (аналіз біологічного матеріалу, наприклад, мокротиння у дорослих чи калу у дітей);
- рентгенологічне обстеження.

Для виявлення позалегенового туберкульозу можуть призначити:

- ультразвукову діагностику (УЗД);
- магнітно-резонансну томографію (МРТ);
- комп'ютерну томографію (КТ);
- відеоторакоскопію (для відбору тканини на гістологію);
- бронхоскопію.

На обстеження скеровує сімейний лікар, який за потреби може спрямувати до фтизіатра для підтвердження діагнозу.